

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/613>

Materiál v pripomienkovom konaní do 18.11.2021

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace jún až december 2021

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu zákona má byť najmä sprecizovanie doterajšej právnej úpravy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, jej zosúladenie s potrebami aplikačnej praxe, zapracovanie systémových zmien a zníženie administratívnej záťaže bez negatívneho vplyvu na súčasnú úroveň BOZP. S dôrazom na zlepšovanie podnikateľského prostredia, znižovanie administratívnej záťaže a zvyšovanie úrovne BOZP sa navrhuje úprava lehoty povinnosti opakovaného oboznamovania zamestnancov, zosúladenie lehoty pre spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze, úprava intervalu odbornej praxe na účely splnenia odbornej spôsobilosti žiadateľa o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie, sprecizovanie lehôt aktualizčných odborných príprav, umožnenie odbornému zástupcovi zodpovednému za odborné vykonávanie činností vykonávať činnosti odborného garanta aj pre inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu. Navrhuje sa tiež úprava podmienok, za ktorých bude možné udržať si zdravotnú spôsobilosť aj v prípade dočasnej práceneschopnosti. Návrh zákona tiež upravuje povinnosť nahlásenia zmeny údajov školiteľov, a to do 30 dní. Za účelom systematického zvyšovania kvality a úrovne BOZP sa navrhuje zjednotiť a stanoviť jednoznačné podmienky získania oprávnenia na činnosť oprávnenej právnickej osoby. Za účelom zvyšovania úrovne BOZP navrhujeme zlúčenie odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika a autorizovaného bezpečnostného technika a ponechanie iba jednej odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika s odbornosťou na úrovni súčasného autorizovaného bezpečnostného technika. Cieľom uvedeného návrhu je zabezpečiť jednotnú úroveň odbornosti a zároveň zvýšenie odbornosti osôb, ktoré vykonávajú funkciu bezpečnostného technika. Zároveň sa navrhuje rozšírenie zákazu.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2023

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu zákona má byť najmä sprecizovanie doterajšej právnej úpravy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, jej zosúladenie s potrebami aplikačnej praxe, zapracovanie systémových zmien a zníženie administratívnej záťaže bez negatívneho vplyvu na súčasnú úroveň BOZP. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Návrh zákona nie je dostatočne pripravený, analyzovaný a odkonzultovaný so širšou odbornou verejnosťou. Analýza dopadu na úroveň BOZP a podnikateľské prostredie je preto nedostatočná. Reálna je obava, že dôkladná analýza dopadu na podnikateľov by preukázala nie len významné zvýšenie nákladov súvisiacich s odškodňovaním pracovných úrazov, práceneschopnosťou resp. obmedzením výrobných procesov, ale v niektorých prípadoch možno aj zníženie štandardu úrovne BOZP.

2. Zásadná pripomienka k čl. I., - novelizačné body 12 a 13

Záznam by sa mal po novele spísať do 8 dní od „OZNÁMENIA“ registrovaného úrazu a zasielať do 8 dní odo dňa, kedy sa zamestnávateľ o tomto pracovnom úraze „DOZVEDEL“.

Podľa § 17 ods. 1 písm. a) Zamestnanec je povinný bezodkladne oznámiť zamestnávateľovi vznik pracovného úrazu, čiže je na mieste považovať za deň, kedy sa zamestnávateľ o úraze dozvedel ako deň vzniku pracovného úrazu u zamestnávateľa.

Zamestnanec však častokrát neoznamuje vznik pracovnej neschopnosti v deň vzniku pracovného úrazu. Nastáva preto situácia, kedy podľa § 17 ods. 4 písm. b) bude mať zamestnávateľ viac dní na spísanie záznamu, než na jeho zaslanie podľa § 17 ods. 7 písmeno a).

Navrhujeme preto aby § 17 ods. 7 písmeno a) znel: „a) zaslať záznam o registrovanom pracovnom úraze do ôsmich dní po oznámení vzniku registrovaného pracovného úrazu, 1. príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru, 2. zamestnancovi, ktorý utrpel registrovaný pracovný úraz, alebo pozostalým, ak zamestnanec zomrel v dôsledku pracovného úrazu.

3. Zásadná pripomienka, k čl. novelizačný bod 22 v časti § 23 ods.2

V uvedenom ustanovení v § 23 ods.2 navrhujeme doplniť nové písm. d) v znení:

d) bezpečnostný technik, ktorý má najmenej päťročnú nepretržitú odbornú prax.

Odôvodnenie:

Bezpečnostný technik (BT) s praxou min. 5 rokov má v rámci stávajúceho a navrhovaného právneho stavu, rovnaké odborné predpoklady pre získanie odbornej kvalifikácie ako inšpektor práce. Naša požiadavka reaguje na návrh pozitívnej diskriminácie v prospech inšpektorov práce a je adekvátna pre stanovenie rovnakých podmienok pre bezpečnostných technikov. Nediskriminuje BT vo vzťahu k rovnakým podmienkam ako majú inšpektori práce. Rovnaký postup bol zo strany MPSVR pri zavádzaní inštitúcie „autorizovaný BT“ (tento inštitút bol reakciou MPSVR na nízku odbornú úroveň BT po absolvovaní kurzu absolventov bez praxe). Teraz sa ABT ruší, vrátime sa k predchádzajúcemu modelu.

Návrh tiež rieši, podľa nášho názoru, neadekvátnu problematiku preskúšania 15 000 uchádzačov o skúšky BT v priebehu 2 rokov.

4. Zásadná pripomienka, k čl. I., novelizačný bod 22 v časti § 23 ods.3

V uvedenom ustanovení navrhujeme v § 23 ods. 3, doplniť slová:

„doklad o najmenej 5 ročnej nepretržitej praxi bezpečnostného technika vystavený subjektom, o ktorého odbornú prax získal, ak žiada o uznanie podľa § 23 písm. d)“

Odôvodnenie:

Návrh v súvislosti s návrhom k § 23 ods.2.

5. Zásadná pripomienka, k čl. I., novelizačný bod 22 v časti § 23 ods.5

Zásadne nesúhlasíme s úpravou, podľa ktorej, členom skúšobnej komisie má byť inšpektor práce s odbornou praxou inšpektora práce najmenej tri roky. Navrhujeme, aby člen skúšobnej komisie bol inšpektor práce s praxou min. 5 rokov.

Odôvodnenie:

Návrh predkladateľa uvažuje so skutočnosťou, že BT môže byť aj inšpektor práce s praxou min.5 rokov. Takže inšpektor s praxou 3 roky, nespĺňajúci požiadavku praxe 5 rokov pre BT, a ako nekvalifikovaný BT, má skúšať aj absolventov kurzov, aj bez praxe, ktorí budú plnohodnotní BT. Absolvent kurzu bez praxe má po skúške vyššiu kvalifikáciu ako člen komisie, inšpektor s praxou 3 roky.

6. Zásadná pripomienka, k čl. I., novelizačný bod 22 v časti § 23 ods.11, písm. b)

Nenamietame voči AOP, ale voči tomu, že Osvedčenie stratí platnosť. Žiadame, aby opakovaná AOP bola postavená na rovnakú úroveň ako je ustanovenie § 7 ods. 5 Zákona, Oboznamovanie a informovanie zamestnancov. V opačnom prípade, aby bolo ustanovenie § 7 ods. 5 rovnocenné s ustanovením v ods.11 písm. c), mal by byť zamestnanec, ktorý neabsolvuje opakované oboznamovanie, z pracovného procesu vylúčený.

V prípade neabsolvovania AOP nie je odborný dôvod na to, aby preukaz stratil platnosť. Toto ustanovenie je na rovnakej úrovni, ako keby bola obmedzená platnosť vodičského preukazu, alebo zbrojného preukazu na 5 rokov. Odôvodnenie by v týchto prípadoch bolo rovnaké, aké je v pripojenom stanovisku MPSVR.

Skutočným dôvodom pre toto ustanovenie je zabezpečiť opakované tržby pre vybrané záujmové skupiny, citujeme z vyjadrenia MPSVR: subjektom pracujúcim v oblasti BOZP poskytujúcim služby pre zamestnávateľov klesnú tržby, konkrétne by sa to týkalo minimálne 600 právnických osôb poskytujúcich bezpečnostnotechnickú službu“.

K dodatočnému písomnému stanovisku MPSVR z predbežného jednania k požiadavke RÚZ: Nemôžeme (RÚZ) súhlasiť s názorom, že: vnímame to ako nedodržanie jednej zo zásadných podmienok udržania si platnosti preukazu, osvedčenia, že daný pracovník je spôsobilý vykonávať odbornú činnosť. Vzhľadom na progres v zavádzaní nových technológií, pracovných postupov a neustáleho technického pokroku je cieľom aktualizácie odbornej prípravy aj oboznámenie účastníkov s novými právnymi predpismi a zmenami v BOZP, technickými normami a ich uplatňovaním v praxi v zmysle § 16 zákona č. 124/2006 Z. z. o BOZP.

Počas prípravného stretnutia k novele zákona na MPSVR za účasti tripartitného zastúpenia a záujmových občianskych združení neboli k našim návrhom výhrady.

7. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačné body 22 a 23

Predkladaný návrh na úpravu zákona chce úplne vypustiť §24 o autorizovanom bezpečnostnom technikovi a povinnú prax 2 roky na získanie osvedčenia autorizovaného technika znížiť na 1 rok.

Obávame sa, že sa tým zníži kvalita výkonov bezpečnostných technikov, nakoľko nebudú mať dostatočnú prax a skúšky na NIP budú bez dostatočnej praxe o to ťažšie. Máme za to, že pôvodné znenie paragrafov bolo viac než dostačujúce

8. Zásadná pripomienka, k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 6 ods. (1) písm. k) navrhujeme zrušiť, resp. zdobrovoľniť povinnosť písomne vypracovať koncepciu politiky BOZP.

Odôvodnenie:

Zrušenie povinnosti bolo už v roku 2020 novelizáciou zákona pre zamestnávateľov do 10 zamestnancov. Nemôžeme súhlasiť so stanoviskom MPSVR, že požiadavka vychádza zo Smernice 89/391/EHS, Smernica neobsahuje túto požiadavku. Predmetné ustanovenie zákona je jedným z prvkov riadenia systémov kvality, environmentu a bezpečnosti. Subjekty uchádzajúce sa o certifikáciu týchto systémov ju plnia dobrovoľne, nie iba koncepciu, a to bez potreby ustanovenia v zákone. V aplikačnej praxi nemá praktický význam, pokiaľ nie je spojená s ostatnými prvkami systému riadenia. Požiadavka § 6 ods. (1) písm. k) je nad rámec Smernice 89/391/EHS

9. Zásadná pripomienka, k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 16 ods. 11, písm. c) navrhujeme vypustiť bez náhrady:

Odôvodnenie:

V prípade neabsolvovania AOP nie je odborný dôvod na to, aby preukaz stratil platnosť. Toto ustanovenie je na rovnakej úrovni, ako keby bola obmedzená platnosť napríklad vodičského preukazu na 5 rokov. Odôvodnenie by v týchto prípadoch bolo rovnaké, aké je v § 23 ods. 11 písm. b) uvedenom v bode č. 5. Avšak počas stretnutia na MPSVR za účasti tripartitného zastúpenia boli naše návrhy akceptované.

10. Zásadná pripomienka, k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V Prílohe č. 1 a, písm. h), navrhujeme vložiť nový text:

„h) viazača bremien; nevzťahuje sa na obsluhovateľov, ktorých viazanie nie je hlavnou pracovnou náplňou a je prevádzané iba na ich pracovisku.“

Poznámka pod čiarou: STN 27 0143

Odôvodnenie:

Jedná sa o legitímnu požiadavku v súlade s technickým predpisom na zaistenie BOZP, STN 27 0143. Požadujeme podľa nej rozdeliť viazačov bremien na viazačov, ktorých viazanie je hlavnou pracovnou činnosťou a len u týchto vykonávať výchovu a vzdelávanie v rozsahu stanovenom vyhl. 356/2007 Z.z.

U ostatných, u ktorých je viazanie bremien obmedzené na výkon inej profesie a len na svojom pracovisku tzv. obsluhovateľov pre viazanie, absolvovať iba zjednodušené školenie tak, ako je uvedené v časti E STN 270143, a ktoré bude zabezpečované v zmysle § 16 ods. (1) písm. c) zák. 124/2006 Z.z..

Kvalifikácia pre obsluhovateľov pre viazanie na plný rozsah kvalifikácie viazača je zbytočná a finančne zaťažujúca. Považujeme ju iba za záujem Oprávnených vzdelávacích organizácií. Požiadavka na školenie na plný rozsah, paralelne porovnáme - ako keby autoškoly žiadali, aby každý absolvent kurzu mal robiť kurz na plný rozsah VP, teda všetky druhy motorových vozidiel. Preto so stanoviskom MPSVR, že nie je dôvod na plné zaškoľovanie viazačov, nemôžeme súhlasiť.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/613>